

Posudek bakalářské práce Michaely Dryjové

Fráze, klišé a výplňková slova v rozhovorech s vrcholovými sportovci a jejich trenéry

Jako předmět zkoumání zvolila autorka současnou mediální komunikaci, konkrétně vyjadřování fotbalových a hokejových hráčů a jejich trenérů v rámci rozhovorů, a to „ve vypjatých chvílích, ale i v rozhovorech ve studiu“. Metodou pozorování a metodou excerpce sumarizovala jazykové prostředky, na něž je práce zaměřena – výrazy tvořící významnou součást stylové vrstvy publicizmů, tj. fráze, klišé a výplňková slova.

Metodou dotazníku pak zjišťovala, zda si veřejnost uvědomuje užívání těchto lexémů a cítí se jimi být ovlivněna. Autorka předpokládá, že těchto výrazů bude „velké množství a že jejich vliv bude zcela negativní, tzn. že jejich použití bude ubírat na srozumitelnosti“. Poznamenejme, že označení „velké množství“ (s.2, 3.ř. zdola) je svou nepřesností a relativností nepřihodné, neboť velikost souboru zkoumaného jazykového materiálu závisí na rozsahu výchozích komunikátů, z nichž je excerpován. Údaj o jejich počtu zde chybí. Domnívám se, že vzorek textových segmentů rozhovorů pro analýzu sledovaných jevů je poněkud omezený a relativizuje některá tvrzení v Závěru.

K práci lze mít několik připomínek systémového charakteru. Není zřejmé, proč lexémy *nájezd*, *střídačka*, *střela* či *přesilovka* autorka považuje za výplňková slova (s.21). Lexémy „obrazné vyjádření a „metafora“ nelze pokládat za pojmy významově souřadné (s.9, kap. 1.1.2.2.3). Univerbizovaný výraz *základka* (*základní škola*) není prostředek hovorové češtiny (s.9). Uveďme několik poznámek věcného rázu. Vysvětlení postrádá tvrzení na s.18, že „automatizace ... výrazů souvisí s nižším vzděláním“. Opakovaně (s.6, 10, 16) je pod čarou uveden chybný titul – „Současná česká publicistika“ namísto „Současná česká stylistika“. Tvrzení, že výrazy *tak* a *no tak* užívají častěji fotbalisté, výrazy *vlastně* a *prostě* pak hokejisté, by bylo nutno zdůvodnit. Domnívám se, že tendence vyvozovat závěry z užívání frází, klišé a výplňkových slov zvláště u fotbalistů a hokejistů je irelevantní.

Autorka se bohužel nevyhnula stylistickým nepřesnostem či nevhodnostem. Uveďme některé z nich. Jistou formulační neobratnost vykazuje vyjádření na s.2 (poslední ř. 2.odst.), dále 1.souvětí 2.odst. na s.6, formulace na s.8-9, neobratné vyjádření „stručné uvedení slova“ (s.21, poslední ř.). Na s.17 (3.ř. kap. 3.2) je nepřesnost, na s.18 (9.-10.ř.) je nežádoucí elipsa. Normě odborného stylu odporuje osamostatňování vedlejší věty (s.19, 3.ř. zdola), podobně jako příliš subjektivní vyjádření „Tato otázka byla kladena čistě pro můj zájem“ (s.18, 8.ř.zdola), „výpovědi mají tzv. hlavu a patu“, „výpovědi mají úroveň nad má očekávání“ (v Závěru). Na s.8 (1.skladební celek) je anakolut, stejně jako v souvětí na s.20 (3.3.1) „Mezi nejčastěji používané výrazy...“, zde je navíc nesprávné vyjádření „adjektivum ve formě atributu shodného“, na s.21 (1.souvětí 3.odst.) je kontaminace, na s.3 (3.-5.ř.) najdeme atrakci.

V práci jsou i gramatické chyby. V souvětí „Těmito slovy...“ (s.21) je porušena shoda (nevyjádřený podmět „slova“ – „jsou využity“). Na s.2 (7.ř. zdola) je chybně užit tvar zájmena („jejíž“ – „jehož“).

V několika případech není zvládnuta interpunkce – s.5 (3. a 4.odst.), s.8 (1.ř.), s.13 (předposl. ř.), s.16 (8.ř.), tamtéž 6.ř.zdola, s.17 (12.ř. zdola), s.22 (2.ř.), s.23 (2.ř.). Na s.17 (2.ř.) je překlep, na s.20 (posl. ř.) by mělo být slovo *tým* vytištěno kurzívou, na s.21 (v předposl. souvětí) chybí předložka.

Největším kladem bakalářské práce, k níž autorka připojila vzor dotazníku a ukázkou vyplněného dotazníku, jsou příklady sledovaných typů výraziva v kontextech (kap. 3.3.1).

Přes uvedené výhrady doporučuji práci Michaely Dryjové k obhajobě.

Navržený klasifikační stupeň: **dobře**.

PhDr. Zdeněk Suda, CSc.
vedoucí práce